

Malmö kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Rörsjöskolan i Malmö kommun

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen konstaterar vid tillsynen av Rör sjöskolan att det föreligger flera brister i verksamheten. Tillsynen visar att undervisningen inte till fullo är anpassad till nyanlända elevers behov. Skolinspektionens tillsyn visar även att det finns brister i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Utredningen visar att alla elever som är i behov av stöd i form av extra anpassningar inte ges sådant stöd, att elevers behov av särskilt stöd inte alltid utreds skyndsamt, att elever i behov av särskilt stöd inte alltid ges sådant stöd på det sätt och i den omfattning som de behöver samt att åtgärdsprogram avslutas vid utvärdering trots att elevers behov kvarstår. Tillsynen visar vidare att eleverna på Rör sjöskolan, trots att åtgärder vidtagits, inte tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Vidare visar Skolinspektionens tillsyn att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling inte alltid anmäler detta till rektorn. Skolinspektionen förelägger därför Malmö kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. Inom övriga områden som Skolinspektionen har granskat har det inte framkommit annat än att skolans arbete uppfyller författningarnas krav.

De omständigheter som råder med anledning av Covid-19

Skolinspektionen är medveten om att många skolor i dagsläget är påverkade med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Om du som huvudman behöver längre uppföljningstid kontakta Skolinspektionen för prövning.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Malmö kommun att senast den **27 augusti 2021** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart.

Nedan anges de åtgärder som huvudmannen måste vidta för att avhjälpa de påtalade bristerna samt den lagstiftning med tillhörande föreskrifter som huvudmannens åligganden följer av. Enligt 2 kap. 8 § skollagen ansvarar huvudmannen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Vidare ska huvudmannen enligt 4 kap. 7 § skollagen, om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Dessa bestämmelser ligger till grund för samtliga åtgärder i beslutet om föreläggande.

Skälen för Skolinspektionens ställningstagande i fråga om att verksamheten inte uppfyller krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten samt i fråga om de skyldigheter som huvudmannen måste fullgöra (åtgärder) redovisas nedan.

Undervisning och lärande

Skolinspektionen konstaterar att Rörsjöskolan inte uppfyller författningskraven avseende att hänsyn, i utbildningen, ska tas till elevers olika behov.

Åtgärder

- Se till att resultaten av bedömningar av nyanlända elevers kunskaper beaktas vid planering och genomförande av undervisningen. (1 kap. 4 § och 3 kap. 12 c och 12 d §§ skollagen)
- Se till att de elever som bedömts vara i behov av studiehandledning på modersmålet ges sådan studiehandledning utifrån elevernas behov. (5 kap. 4 § skolförordningen (2011:185))

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Rörsjöskolan inte uppfyller författningskraven avseende extra anpassningar och särskilt stöd.

Åtgärder

- Se till att de elever som bedömts vara i behov av extra anpassningar i den ordinarie undervisningen ges de extra anpassningar skolpersonal har bedömt att eleverna är i behov av. (3 kap. 5 § skollagen; läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (2010:37), nedan Lgr 11, 2.2 Kunskaper och 2.8 Rektorns ansvar)
- Se till att genom informationsinsatser till lärare och annan skolpersonal klargöra skyldigheten att anmäla till rektor om det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås trots att stöd getts i form av extra anpassningar eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (2 kap. 34 § andra stycket och 3 kap. 7 § skollagen; Lgr 11, 2.2 Kunskaper och 2.8 Rektorns ansvar)
- Se till att rektor tillsammans med lärare gör genomgångar av samtliga elever, minst en gång under vårterminen 2021, och härvid uppmärksammar: elever som befaras inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås trots att de getts stöd i form av extra anpassningar, elever som det finns särskilda skäl att anta att extra anpassningar inte skulle vara tillräckliga för samt elever som uppvisar andra svårigheter i sin situation. (3 kap. 7 § skollagen; Lgr 11, 2.2 Kunskaper och 2.8 Rektorns ansvar)

- Rektorn ska, beträffande varje elev som har identifierats enligt ovan, se till att elevens behov av särskilt stöd utreds. Efter att utredningen är gjord, ska rektorn eller den personal som rektorn delegerat ansvaret till, ta ställning till om eleven ska ges särskilt stöd. Detta ska dokumenteras i ett beslut. (3 kap. 7 § skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)
- Se till att ett åtgärdsprogram utarbetas för varje elev som ska ges särskilt stöd och att åtgärdsprogrammet innehåller det behov av särskilt stöd eleven har samt konkreta och utvärderingsbara åtgärder för arbetet med det särskilda stödet, så att det framgår på vilket sätt och i vilken omfattning eleven ska få stöd. (3 kap. 7–10 §§ skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)
- Se till att rektorn, eller den i personalen som fått i uppdrag av rektorn att samordna arbetet med ett åtgärdsprogram, följer upp att alla som är involverade i arbetet med programmet genomför sitt arbete med åtgärderna så att eleven får särskilt stöd på det sätt och i den omfattning som eleven behöver. (2 kap. 9–10 §§ och 3 kap. 9–10 §§ skollagen; Lgr 11, 2.2 Kunskaper och 2.8 Rektorns ansvar)
- Se till att efter utvärdering av en elevs åtgärdsprogram, fatta ett nytt beslut om åtgärdsprogram i de fall det bedöms att eleven fortsatt är i behov av särskilt stöd eller beslut att avsluta åtgärdsprogram i de fall det bedöms att eleven inte längre är i behov av särskilt stöd. (2 kap. 9–10 §§ och 3 kap. 9 § skollagen; Lgr 11, 2.2 Kunskaper och 2.8 Rektorns ansvar)

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Rörjskolan inte uppfyller författningskraven avseende att tillförsäkra alla elever en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero samt att anmäla kränkande behandling till rektorn och vidare till huvudmannen.

Åtgärder

Skolmiljö som präglas av trygghet och studiero

- Se till att rektorn, lärare, annan skolpersonal och elever på hela skolan diskuterar och kommer överens om åtgärder som ska genomföras för att skapa respektfulla relationer mellan skolpersonal och elever samt mellan elever på skolan. Rektorn ska dokumentera åtgärder som genomförs. (1 kap. 5 § och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 1 God miljö för utveckling och lärande, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas inflytande och ansvar och 2.8 Rektorns ansvar)
- Se till att skolpersonal ger elever och vårdnadshavare information om ordningsregler samt om de disciplinära och andra särskilda åtgärder som kan vidtas enligt 5 kap. skollagen. Se även till att skolpersonal genomför samtal med elever för att skapa samsyn kring skolans ordningsregler (5 kap. 5-16 samt 22-23 §§ skollagen; Lgr 11, 1 Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.8. Rektorns ansvar)

- Se till att rektorn leder och samordnar arbetet med att utforma skolmiljön så att alla elever tillförsäkras trygghet och studiero, genom att rektorn för personalen klargör ansvarstagande för att ordningsregler efterlevs, hur ordningsstörningar ska hanteras om de uppstår och hur disciplinära åtgärder används. (2 kap. 9-10 §§, 5 kap. 3, 5-16 och 22-23 §§ skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)
- Se till att rektorn, genom att inhämta uppgifter från lärare, elever och elevhälsans personal, följer upp och utvärderar arbetet med att skapa trygghet och studiero. Rektorn ska identifiera utvecklingsområden och besluta om utvecklingsinsatser. (2 kap. 9-10 §§ skollagen; Lgr 11, 1 Varje skolas utveckling, 2.8 Rektorns ansvar)

Målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling

- Se till att lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. (6 kap. 5 och 10 §§ skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)

Motivering till föreläggande

Undervisning och lärande

Brister i arbetet med att anpassa undervisningen till nyanlända elevers behov

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenhetens arbete med att ge nyanlända elever en utbildning anpassad efter elevens behov inte uppfyller författningarnas krav. Utredningen visar att resultatet av bedömningen av en nyanländ elevs kunskaper inte alltid beaktas vid planering och genomförande av undervisningen. Vidare visar utredningen att nyanlända elever inte alltid ges studiehundledning på modersmålet i den omfattning de behöver. Vad huvudmannen i yttrande över protokollet anfört avseende hur skolan tar emot och hanterar bedömningsunderlag från mottagningsenheten samt omfördelar tid för studiehundledning, föranleder ingen annan bedömning.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att hänsyn ska tas till elevers olika behov i utbildningen. Enligt läroplanen ska läraren i undervisningen ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Av skollagen framgår vidare att en nyanländ elevs kunskaper ska bedömas, om en sådan bedömning inte är uppenbart onödig. Resultatet av bedömningen ska beaktas vid bland annat planering av undervisningen. Av förarbetena till skollagen (prop. 2014/15:45 sid. 30) framgår att bedömningen av nyanländas kunskaper bör vara något som skolpersonalen rent allmänt beaktar när undervisningen för aktuella elever planeras och genomförs. Vid planeringen av undervisning för eleverna måste skolan beakta vilka kunskaper varje enskild elev tidigare har utvecklat, vad eleven behöver fortsätta att utveckla för att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och hur undervisningen ska ge eleven möjlighet att utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen. Enligt

skolförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Skolinspektionens utredning

Intervjuade lärare både i låg- och mellanstadiet uppger att de saknar förutsättningar att ta hänsyn till nyanlända elevers olika behov i undervisningen. Enligt lärare beror detta på att det finns för få lärare i svenska som andraspråk på skolan i förhållande till behovet och på att lärares kompetens avseende undervisning av nyanlända är för låg. Lärare säger att de behöver kompetensutveckling gällande undervisning av nyanlända elever. Någon lärare säger att även omsättning av personal har gjort att de inte kan individanpassa undervisningen utifrån nyanlända elevers behov. Detta eftersom överlämning av information om elevers kunskaper inte skett. Ytterligare en anledning till att de inte har förutsättningar att individanpassa undervisningen är, enligt lärare, att det finns elever som är i behov av mer studiehandledning på modersmålet än vad de får. Enligt flera lärare är den timme som varje elev är berättigad till inte tillräcklig. Lärare säger också att samarbetet mellan lärare och studiehandledare behöver organiseras bättre samt att det behövs mer tid för gemensam planering. Exempelvis säger någon lärare att det varken finns forum eller tid för gemensam planering och att studiehandledningen därför inte med säkerhet innehåller det eleverna behöver. Någon lärare uppger även att många av studiehandledarna inte har någonstans att vara när de träffar eleverna, eftersom det är trångt i skolans lokaler. Vidare uppger lärare att de inte får del av den bedömning av en elevs kunskaper som mottagningsenheten i Malmö kommun gör vid kartläggning i enlighet med Skolverkets obligatoriska kartläggningsmaterial, och därför inte har kunnat genomföra en individanpassad undervisning utifrån dessa kartläggningar. Enligt lärare har förutsättningarna för att anpassa undervisningen efter de nyanländas behov varit bristfälliga under hela höstterminen 2020.

När representanter för elevhälsan får bemöta lärares utsagor om att lärare inte har möjlighet att individanpassa undervisningen för nyanlända elever säger de att eleverna i årskurs 3 och 4 får sina behov tillgodosedda. Detta genom att de bland annat undervisas i svenska som andraspråk av behörig lärare, i en särskild grupp kallad nybörjar SVA. Dock uppger representant för elevhälsan att det inte är så i alla klasser.

På fråga från Skolinspektionen om rektorn känner igen lärarnas beskrivning av att de inte har förutsättningar att individanpassa undervisningen för nyanlända elever, bland annat utifrån bedömningen av elevernas kunskaper, svarar rektorn att hen har hört detta tidigare. Rektorn säger att screening avseende vilka elever som ska ha ämnet svenska respektive svenska som andraspråk görs väldigt noga på skolan, men att det har brustit vad gäller att lärarna får ta del av de kartläggningar som mottagningsenheten genomför. Enligt rektorn kan det finnas lärare som inte har tagit del av någon kartläggning alls. Rektorn uppger också att skolan är underbemannad avseende lärare med behörighet i svenska som andraspråk samt att det behövs mer studiehandledning för att tillgodose elevernas behov. Enligt rektorn behöver organisationen kring studiehandledningens genomförande förbättras både i kommunen och på skolan. Vidare uppger rektorn att lärare får kompetensutveckling vad gäller att möta nyanländas behov, men att de behöver ännu mer.

Huvudmannen har i yttrande över protokollet från tillsynen anfört i huvudsak följande: Skolan tar emot bedömningsunderlagen från mottagningsenheten efter att eleverna har blivit kartlagda där. Informationen går först till skolans lärare i svenska som andraspråk, därefter till elevhälsan och sedan får lärare i den klass eleven placeras del av hela underlaget. Sedan en tid tillbaka går informationen direkt till skoluppföljningssystemet Infomentor. Skolan kontrollerar nu att informationen hanteras rätt och når alla berörda inklusive lärare. Vad gäller studiehandledning förfogar rektorn över och har mandat att omfördela den av huvudmannen tilldelade tiden och olika lösningar görs på individ- och gruppnivå. Vissa elever behöver mer tid enskilt, medan andra kan vara behjälpta av att tid fördelas till en grupp, vilket då kan skapa ett större utrymme att erbjuda mer tid till de elever som har störst behov under en viss tidsperiod.

Motivering till föreläggande som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Enligt 26 kap. 27 § skollagen får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Då verksamheten vid Rörjsjökolan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Malmö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att åtgärda bristerna. Vid en helhetsbedömning finner Skolinspektionen att vite inte är påkallat som ett påtryckningsmedel.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Brister i arbetet med extra anpassningar

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med extra anpassningar inte uppfyller författningarnas krav. Av Skolinspektionens utredning framgår att alla elever i behov av extra anpassningar inte får det stöd som de behöver.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det på något sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för undervisningen, om det inte finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Enligt läroplanen ska alla som arbetar i skolan uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver.

Skolinspektionens utredning

Flera lärare både i låg- och mellanstadiet uppger i intervju att det finns elever som inte får sitt behov av extra anpassningar tillgodosett. Någon lärare säger att detta beror på att hen inte riktigt vet vilka elever som ska ha extra anpassningar. En annan lärare säger att elevers behov av extra anpassningar har missats, eftersom det har varit stor omsättning på lärare och extra anpassningar inte varit dokumenterade. Några andra lärare uppger att mycket av lektionstiden går åt till elever runt vilka det är oroligt, vilket gör att andra elever inte får sitt behov tillgodosett. Det finns även lärare som säger att de inte hinner göra individuella extra anpassningar, utan de försöker istället göra så många generella anpassningar som möjligt, vilket enligt dem inte är tillräckligt. Dåligt med utrymmen, få lugna miljöer och för lite personella resurser är också orsaker som lärare nämner, som gör att elever inte får de extra anpassningar de behöver.

Biträdande rektorer uppger i intervju att det finns elever som inte får de extra anpassningar som de behöver.

Representanter för elevhälsan bekräftar i intervju lärarnas utsagor om att elever inte får de extra anpassningar som de behöver. Flera representanter bekräftar också att detta beror på att tiden inte räcker till och att det inte är tillräckligt lugnt i klassrummen, vilket medför att lärare inte hinner göra de individuella extra anpassningar som eleverna har behov av. De instämmer även i att det finns elever som tar mycket tid, vilket gör att andra elever inte får de extra anpassningar som de behöver. Representanterna säger också att det stämmer att utrymmena inte räcker till, samt att omsättning av lärare och bristande överlämning har gjort att elevers extra anpassningar har dröjt och inte kunnat genomföras skyndsamt.

Rektorn uppger att alla elever inte får de extra anpassningar som de behöver och att de inte fick det förra läsåret heller. Enligt rektorn har extra anpassningar inte fungerat åtminstone sedan 2017. Hen säger att en anledning till detta är att elevhälsans arbete inte har fungerat, men att det nu finns ett nytt team med nya riktlinjer. Rektorn uppger att skolan dock behöver ytterligare specialpedagogisk resurs, och att de återigen söker efter speciallärare. Rektorn säger att hen tyvärr känner igen det som sagts i tidigare intervjuer, och anger bland annat att orsaker till att elever inte får de extra anpassningar som de behöver är omsättning av lärare och att det saknas överlämning lärare emellan. Enligt rektorn medför detta att det kan dröja innan behov av extra anpassningar upptäcks. Hen känner även igen att det finns elever som inte får extra anpassningar på grund av att andra elever tar mycket tid, samt att utrymmen saknas i lokalerna. Rektorn säger även att alla lärare inte vet skillnaden på extra anpassningar och särskilt stöd.

Brister gällande skyndsamt utredning av särskilt stöd

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med utredning av behov av särskilt stöd inte uppfyller författningarnas krav. Skolinspektionens utredning visar att skolpersonal inte alltid anmäler till rektorn när det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, trots att stöd i form av extra anpassningar har getts. Av utredningen framgår vidare att utredningar, i de fall anmälan till rektorn gjorts, inte alltid genomförs skyndsamt.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom uppgifter från lärare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt.

Enligt läroplanen ska alla som arbetar på skolan uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar och särskilt stöd. Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver. Rektorn har också, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att personalen vid skolenheterna ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska också se till att lärare och annan personal vid skolenheterna har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Skolinspektionens utredning

Lärare både i låg- och mellanstadiet uppger i intervju att det finns elever som inte utreds skyndsamt och att utredning inte alltid görs även om anmälan till rektorn har gjorts. Lärare uppger att utredningar tar lång tid och att det även händer att de glöms bort eller "faller mellan stolarna". Detta på grund av att det finns för få specialpedagoger och speciallärare på skolan samt på grund av omsättning av både lärare och personal med specialpedagogisk kompetens. En lärare ger exempel på en utredning som tog längre tid än den borde, eftersom utredningen avstannade och läraren var tvungen påminna om detta när en ny specialpedagog började. En annan lärare säger att det finns utredningar som tar något år innan de är färdiga. Enligt lärare har det även hänt att lärare inte anmäler till rektorn när en utredning behöver göras. Lärare säger att det är betydligt fler elever på skolan som behöver särskilt stöd än de som har det.

Biträdande rektorer säger att det finns lärare som inte anmäler att elever är i behov av särskilt stöd. Detta på grund av kunskapsbrist hos lärarna om vad extra anpassningar och särskilt stöd är, samt om vilka rutiner som finns. De säger även att utredningar inte alltid sker skyndsamt, vilket beror på att specialpedagoger har slutat och att information om eleverna inte har förmedlats mellan elevhälsans personal. Enligt biträdande rektorer är ytterligare en orsak till att utredningar fördröjs och inte sker skyndsamt, att många ärenden som kom in till elevhälsan förra läsåret gick på återremiss till lärarna på grund av att de inte höll den kvalitet som krävs.

Representanter för elevhälsan uppger att det förekommer att anmälan till elevhälsan om elevers behov av särskilt stöd görs för sent samt att det ibland inte görs alls. De uppger att detta beror på kunskapsbrist hos lärarna. De säger också att elevhälsan inte hinner utreda alla anmälningar om särskilt stöd, eftersom elevhälsan inte är fulltalig vad gäller speciallärare och specialpedagoger. Representanter för elevhälsan säger även att utredningar inte har skett skyndsamt eftersom stora delar av elevhälsoteamet har bytts ut, vilket har gjort att elever har "hamnat mellan stolarna" och lärare har fått påminna om att anmälan om särskilt stöd är gjord. Enligt representanter finns exempel på att utredningsarbetet tagit något år.

Rektorn uppger att elevers behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt, utan det tar för lång tid. Hen säger att fler elever än de som nu har särskilt stöd har behov av det. Rektorn bekräftar biträdande rektorer och representanter från elevhälsans utsagor om att det finns elever som inte får det särskilda stöd de behöver på grund av att anmälningar inte kommit in till elevhälsan samt att detta beror på att kunskapsnivån om extra anpassningar och särskilt stöd bland lärarna är för låg och att lärarna därför inte vet när de ska anmäla. Kvaliteten på lärarnas pedagogiska kartläggningar – vilka ska lämnas in tillsammans med anmälan – har även gjort att anmälningar returnerats till lärare för att kompletteras, vilket lett till fördröjning, enligt rektorn. Rektorn bekräftar också att ärenden har "ramlat mellan stolarna" på grund av personalbyte i elevhälsan samt att detta har medfört att utredning inte gjorts skyndsamt. Rektorn säger att den tid det tar att genomföra utredningarna har minskat kraftigt denna termin i jämförelse med förra, men att det fortfarande tar för lång tid.

Brister gällande att särskilt stöd ges på det sätt och i den omfattning som utredningen visat att elever behöver

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med att ge elever särskilt stöd inte uppfyller författningarnas krav. Även om biträdande rektorer uppger att eleverna får det stöd som utredningen visar att de behöver, framgår av intervjuer med såväl lärare, representanter för elevhälsan som rektorn att alla elever som är i behov av särskilt stöd inte ges stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen visar att de behöver.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska

tillgodoses framgå. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning av elevens behov av särskilt stöd visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. Beslut av en rektor i fråga om åtgärdsprogram får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd. För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Av läroplanen framgår att alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver.

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Skolinspektionens utredning

I intervju uppger några lärare att skolan inte sätter in åtgärder på det sätt och i den omfattning som utredningen visar att eleven har behov av. Någon lärare säger att hen inte tror att eleverna får behoven tillgodosedda i alla ämnen och i den omfattning de behöver. Några lärare säger att det särskilda stödet inte anpassas till elevernas behov, utan utifrån vad skolan har möjlighet att ge.

Biträdande rektorer uppger att skolan sätter in de åtgärder som utredningen visar att eleverna har behov av, både på det sätt och i den omfattning som utredningarna har visat.

Representanter för elevhälsan uppger att det finns elever som inte får det särskilda stöd som utredningen visar att de behöver, företrädevis på grund av att skolan inte kan ge särskilt stöd i den omfattning som utredningen har visat att eleverna har behov av. Representant med specialpedagogisk kompetens säger att det finns exempel på att ett mer omfattande stödbehov beskrivs i utredningen, än vad som sedan skrivs in i åtgärdsprogrammet. Enligt representanten utformas åtgärdsprogrammet utifrån vad skolan har möjlighet att ge och inte utifrån elevens behov av stöd enligt utredningen. Hen ger som exempel att det finns elever som enligt utredningen behöver mer omfattande specialpedagogiskt stöd, men eftersom tiden inte räcker till behöver prioriteringar göras. Någon representant uppger även att det förekommer att de åtgärder som står i åtgärdsprogrammet inte alltid genomförs.

Rektorn uppger i intervju att inte alla elever som är i behov av särskilt stöd får stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen visar att de behöver och har rätt till. Rektorn uppger att problematiken med särskilt stöd fanns även under förra året. På

fråga från Skolinspektionen om skolan sätter in de åtgärder som utredningen visar att eleverna har behov av säger rektorn att det görs i möjligaste mån.

Brister gällande uppföljning och utvärdering av särskilt stöd

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med att fatta beslut efter uppföljning och utvärdering av särskilt stöd inte uppfyller författningarnas krav. Utredningen visar att åtgärdsprogram avslutas utan att något nytt beslut om åtgärdsprogram fattas trots att elevens behov av särskilt stöd kvarstår.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Om en utredning av elevens behov av särskilt stöd visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. Beslut av en rektor i fråga om åtgärdsprogram får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd.

Av läroplanen framgår att alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver.

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Skolinspektionens utredning

Representanter för elevhälsan uppger i intervju att åtgärdsprogram följs upp och utvärderas. De uppger vidare att åtgärdsprogram avslutas vid läsårsslut trots att elevens behov kvarstår. Detta eftersom huvudmannen har bestämt att åtgärdsprogram ska avslutas vid läsårsslut. Att åtgärdsprogram avslutas har, enligt elevhälsans representanter, medfört att elever med fortsatt stödbehov inte har fått sina behov av särskilt stöd tillgodosedda när den nya terminen har startat. Enligt representanterna har vårdnadshavare behövt påminna flera gånger om elevens fortsatta behov av särskilt stöd. Att åtgärder inte sattes in på nytt beror enligt elevhälsans representanter på att stora delar av elevhälsan byttes ut inför läsårsstarten.

Rektorn uppger att särskilt stöd följs upp och utvärderas löpande, men också i början och slutet av terminen. Rektorn bekräftar att åtgärdsprogram avslutas vid läsårsslut även om behov av särskilt stöd kvarstår samt att det därför kan dröja innan elever får sitt behov tillgodosett när en ny termin startar. Rektorn bekräftar även att det har hänt att vårdnadshavare har fått påminna skolan om elevens fortsatta stödbehov. Rektorn säger att i de fall åtgärdsprogram avslutas trots att elevens stödbehov kvarstår, har speciallärare en anteckning om att åtgärdsprogram behöver fortsätta. Enligt rektorn har dock sådana anteckningar försvunnit när personal i elevhälsan har slutat. Enligt rektorn har det därför förekommit att elever inte fått sina behov tillgodosedda skyndsamt.

Motivering till föreläggande som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Enligt 26 kap. 27 § skollagen får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Då verksamheten vid Rörjskolan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Malmö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att åtgärda bristerna. Vid en helhetsbedömning finner Skolinspektionen att vite inte är påkallat som påtryckningsmedel.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Brister i arbetet med trygghet och studiero

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenhetens arbete med trygghet och studiero inte uppfyller författningarnas krav. Skolinspektionens utredning visar att eleverna på Rörjskolan, trots vidtagna åtgärder, inte tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Rektorn beslutar om ordningsregler. Enligt skollagen får rektorn eller en lärare vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande. Enligt de förutsättningar som anges i 5 kap. 7-16 och 22-23 §§ skollagen får beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning,

skriftlig varning, tillfällig omplacering, tillfällig placering vid en annan skolenhet, avstängning och omhändertagande av föremål.

Enligt läroplanen ska skolan klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Eleven ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Skolans mål är att varje elev respekterar andra människors egenvärde, kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen. Alla som arbetar i skolan ska i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor och visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt. Läraren ska tillsammans med eleverna utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen, och samarbeta med hemmen i elevernas fostran och klargöra skolans normer och regler som en grund för arbetet och för samarbete. Alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Skolans mål är att varje elev visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan.

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Rektorn har även, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att formerna för samarbete mellan skolan och hemmen utvecklas och att föräldrarna får information om skolans mål och sätt att arbeta och om olika valmöjligheter. Rektorn har också, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjlighet att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra för att utveckla utbildningen.

I förarbetena till skollagens bestämmelse gällande trygghet och studiero anges att en av de viktigaste förutsättningarna för att barn och ungdomar ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden är en trygg och stimulerande lärandemiljö. Vidare anges att det förebyggande arbetet är centralt, och att det är skolans, och ytterst rektorns, ansvar att skapa trygghet och studiero i skolan. En viktig förutsättning för detta är att elever, lärare och annan personal känner ett gemensamt ansvar och har respekt för varandra i skolan. Det kräver ett aktivt värdegrundsarbete där grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling. Att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet utgör grunden för en trygg och utvecklande studiemiljö. Rutiner för att säkerställa samverkan och kommunikation mellan elever, lärare och annan personal är också centrala inslag i det förebyggande och långsiktiga arbetet. Rektorns skyldighet att se till att elevers behov av stöd utreds och att stödåtgärder kommer till stånd för elever i behov av stöd är självfallet även det en del i arbetet med att skapa en trygg och stimulerande studiemiljö (prop. 2009/10:165 s. 319 och 320).

Skolinspektionens utredning

Skolmiljön är inte trygg för alla elever

Flertalet intervjuade elever beskriver en otrygghet på skolan. Elever säger att det finns otrygga platser på skolan, exempelvis fotbollsplanen, baksidan av en skolbyggnad samt korridorer. De säger även att det finns otrygga platser där det ofta saknas vuxna och att lärare som ska vara ute på rasten inte är det. Någon elev säger att hen inte alltid får hjälp på rasten om något händer och att vissa vuxna hjälper till, men inte alla. Fula ord och kränkningar som leder till bråk är enligt eleverna vanligt förekommande och skapar otrygghet. Någon elev uppger att skrik, bråk och svordomar förekommer nästan dagligen, och säger att de har blivit vana vid det. Enligt eleven har det varit så under hela terminen. Elever uppger också att elever känner sig hotade av andra elever om de berättar för vuxna när elever blivit illa behandlade. De säger också att det finns ledare bland eleverna som ofta startar bråk och som eleverna är rädda för att gå emot, vilket gör att de inte är trygga. Vidare uppger intervjuade elever att trygghetsvandringar och trivselenkäter görs för att bland annat ta reda på om eleverna är trygga, men att det ändå är otryggt. Enligt eleverna behövs det fler vuxna ute på rasterna. Någon elev säger att lärare försöker göra så att det blir bättre vad gäller trygghet, men säger att det är svårt och att vissa elever inte bryr sig.

Även lärarna beskriver i intervju en otrygg miljö på skolan för eleverna, och ger exempel på situationer och platser som är otrygga. Samtidigt säger några lärare att de inte upplever att eleverna i deras klasser känner sig otrygga. Även lärare säger att många konflikter mellan elever börjar med en diskussion som leder till bråk och sedan löses genom slag. De säger att det förekommer att elever hämtar andra elever för att lösa ett bråk, vilket ger upphov till otrygghet. Lärare uppger att det har funnits en otrygghet även bakåt i tiden, men att det har blivit värre innevarande termin. Enligt lärarna finns det grupper av elever på skolan med starka ledare, runt vilka konflikter snabbt eskalerar. Även lärare säger att korridorer är otrygga. Lärare uppger att uppsikten över elever inte fungerar på raster, trots att skolan har infört ett nytt rastvaktsystem med tydligt indelade zoner för personalen att befinna sig på. Detta eftersom alla lärare inte är ute på tilldelad tid och plats. Lärarna instämmer i elevernas utsagor om att fotbollsplanen och baksidan av en skolbyggnad är exempel på platser där konflikter uppstår och där det kan fattas vuxna. Lärare uppger att det genomförs ett systematiskt trygghetsarbete med trygghetsvandringar och enkäter samt att exempelvis omklädningsrummen har blivit tryggare efter genomförda insatser. Dock säger lärarna att det kvarstår otrygghet och att de insatser som görs inte är tillräckliga. Enligt någon lärare "släcker de bränder" hela tiden, men problemen finns kvar dagen efter. Lärare uppger att skolan exempelvis behöver bli bättre på att jobba tillsammans med vårdnadshavarna för att skapa en trygg skolmiljö.

Biträdande rektorer säger i intervju att det absolut finns en otrygghet på skolan, vilket visat sig i de elevenkäter som skolan genomför. De säger även att de känner till att det saknas personal ute på rasterna, och att de arbetar med det varje vecka. Enligt de biträdande rektorerna har det skett en förbättring i och med det nya rastvaktschemat, men de säger att mer behöver göras, exempelvis förändringar i elevernas rastschema.

Representanter för elevhälsan uppger att det inte är en trygg miljö för eleverna på skolan. De bekräftar att det finns grupper och starka ledare bland eleverna runt vilka konflikter uppstår, vilket skapar otrygghet. De bekräftar också att det inte är tryggt i korridorer och på fotbollsplanen samt att det saknas vuxna ute på rasterna. Någon

representant uppger även att elever säger att det finns vuxna som inte hjälper till om något har hänt. Enligt någon representant visar inte alla vuxna respekt för alla elever och visar inte att de bryr sig om eleverna. Enligt representanter för elevhälsan är vidtagna insatser för att skapa trygghet inte tillräckliga. De säger att mer vuxennärvaro behövs och att skolan behöver arbeta ytterligare med relationsskapande insatser både för vuxna och elever.

Rektorn uppger att hen känner igen att det finns otrygga platser för eleverna på skolan och att det finns grupper av elever som skapar otrygghet. Enligt rektorn fanns det problem med otrygghet även under förra läsåret, men säger att det var mer hanterbart då än nu. Rektorn säger att skolan nu är indelad i bestämda zoner där det ska finnas lärare på rasterna, men att skolan har problem med att få personal att följa detta. Enligt rektorn skulle trygghet åter behöva finnas med som åtagande i skolans så kallade åtagandeplan, vilket det gjort tidigare. Rektorn säger att åtgärderna för att skapa trygghet inte är tillräckliga. Hen säger bland annat att personal skulle behöva följa eleverna vid förflyttningar i korridorerna för att skapa mer vuxentillsyn.

Det är inte studiero i alla klasser

I intervju uppger i stort sett alla elever att det inte är studiero i deras klasser och att det gör att de inte kan koncentrera sig. Elever säger att det är stökigt och ger som exempel att elever säger fula ord, skriker, slåss och springer runt mycket i klassrummet. Flera elever ger exempel på att lärare agerar när det är stökigt, men flertalet elever uppger att det ändå är avsaknad av studiero varje dag och under flera lektioner. Några elever uppger att studieron var bättre förra läsåret, men att det varit mycket problem hela detta läsåret.

Lärare både på låg- och mellanstadiet säger i intervju att det finns flera klasser där det inte är studiero. Lärarna ger exempel på klasser där elever inte vill arbeta och därför går runt och stör andra. En lärare säger att elever är högljudda och bråkar när de kommer in från rasten, och att ord snabbt går över till handgemäng. Någon lärare uppger att i den klass hen undervisar har det varit avsaknad av studiero sedan höstterminens start. Lärare i en annan klass uppger att det även funnits problem med studiero tidigare läsåret. Lärare ger exempel på klasser där insatser genomförts för att skapa studiero och att det har lett till förbättring. Dock säger lärare att det fortfarande finns klasser där det är stora problem med studiero. Enligt lärarna är de insatser skolan vidtar för att skapa studiero inte tillräckliga. Lärare säger att det, i vissa klasser där det saknas studiero, är alltför många elever i förhållande till klassrummets storlek. För att skapa studiero finns det, enligt lärare, behov av att stärka lärares ledarskap, skapa trygghet samt ett närmare samarbete med vårdnadshavarna. Enligt intervjuade lärare både i låg- och mellanstadiet finns det gemensamma ordningsregler på skolan, men inte någon samsyn och gemensamma riktlinjer kring konsekvenser, vilket det finns ett behov av.

Biträdande rektorer uppger i intervju att de är medvetna om att de har utmaningar med studiero, och bekräftar att det finns problem med studiero i flera klasser. De säger att det i vissa klasser är lugnt och i andra stökigt. De biträdande rektorerna säger att insatser för att skapa studiero ständigt sker, exempelvis genom att stärka lärares

ledarskap i klassrummet. Dock säger de att det finns mycket kvar att önska och att ytterligare åtgärder behövs. De biträdande rektorerna säger att det finns många oerfarna lärare på skolan, vilka bland annat behöver stärkas i sin roll som ledare i klassrummet. De bekräftar också att mer samverkan med vårdnadshavare behövs och säger att personalen har önskat en gemensam konsekvenstrappa och därför är planen att de ska börja arbeta fram en sådan.

När representanter för elevhälsan får bemöta elevers utsagor om stökiga lektioner, säger representanterna att de känner igen beskrivningen, men att det inte är så i alla klasser. Dock säger någon representant att klasserna överlag är stökiga och att det är väldigt få klasser där det är tyst och eleverna lyssnar på läraren. Enligt elevhälsans representanter är studieron i klasserna till stor del beroende av lärarnas ledarskap, och de säger att skolan behöver arbeta med gemensamma strukturer för lektionerna och att lärarnas ledarskap stärks. Representanterna uppger att det finns ordningsregler på skolan. Dock saknas gemensamma konsekvenser vilket det finns behov av, enligt representanterna.

Rektorn säger att studieron brister i vissa klassrum, men inte i alla. Enligt rektorn finns det klasser där lärarnas ledarskap brister och där elever går in och ut i klassrummet. Rektorn uppger att det varit problem avseende studiero hela detta läsår, men att det även fanns problem med studiero förra läsåret – även om att det var bättre då. Rektorn berättar också att det i flera klasser har satts in åtgärder för att skapa studiero, vilket har gjort att det har blivit bättre. Dock uppger rektorn att det fortfarande finns klasser där det inte är studiero. Enligt rektorn behöver skolan knyta vårdnadshavarna ännu närmre till sig för att få ett bättre samarbete med hemmen. Rektorn säger även att gemensamma modeller för lektionsstruktur behövs, samt att det finns ett behov av gemensam konsekvenstrappa vilket de ska börja arbeta med i början av nästa termin.

Brister i arbetet med det målinriktade arbetet för att motverka kränkande behandling av elever

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenhetens arbete för att motverka kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav. Skolinspektionens utredning visar att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling inte alltid anmäler detta till rektorn.

Rättslig reglering

Enligt skollagen är lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Av skollagen framgår även att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de

skyldigheter som anges i skollagens sjätte kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Skolinspektionens utredning

Lärare uppger i intervju att de känner till sina skyldigheter att anmäla kränkande behandling, och rutinerna kring att anmäla och utreda kränkningar. Enligt lärare anmäls dock inte alla kränkningar till rektor. Lärare både i låg- och mellanstadiet säger att det sker många kränkningar och att de inte hinner anmäla alla kränkningar de får kännedom om, eftersom det administrativa arbetet med att anmäla kränkningar tar mycket tid. Enligt någon lärare prioriterar hen därför att anmäla de kränkningar som är värst. En annan lärare säger att man vänjer sig vid miljön och att gränsen för när anmälan ska göras är otydlig. Enligt någon lärare har det i efterhand framkommit att lärare haft kännedom om en kränkning, men att någon anmälan inte har gjorts.

Representanter för elevhälsan uppger att de vet om att det dagligen sker många kränkningar och att inte alla kränkningar som lärare fått kännedom om anmäls. Någon representant säger att det bland annat framkommit i elevrådsprotokoll att alla pedagoger inte agerar vid kränkningar. Enligt representant i elevhälsan behöver skolan tydligare gå igenom med lärare vad som ska anmälas. Representanter säger även att administrationen med att anmäla kränkande behandling behöver ses över eftersom den är för tidskrävande.

Rektorn säger i intervju att det har börjar många nya elever på skolan innevarande läsår och att hen utifrån det kan förstå att lärarna upplever att de inte hinner anmäla kränkningar. Rektorn säger även att hen håller med om att systemet med att anmäla är "tungrott". Enligt rektorn kanske några anmälningar missas, men hen tycker att skolan är bra på att anmäla kränkningar och att många anmälningar görs. Rektorn säger även att personalen inte har berättat att de inte hinner anmäla.

Motivering till föreläggande som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart.

Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Enligt 26 kap. 27 § skollagen får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövt.

Då verksamheten vid Rörjskolan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Malmö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att åtgärda bristerna. Vid en helhetsbedömning finner Skolinspektionen att vite inte är påkallat som påtryckningsmedel.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

- Minst en gång varje termin har läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ett utvecklingssamtal om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling. (10 kap. 12 § skollagen; Lgr 11, 2.7 Bedömning och betyg)
- Det bedrivs ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet. (Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, En likvärdig utbildning, God miljö för utveckling och lärande, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper)

På Skolinspektionens vägnar

X Cecilia Kjellman

Enhetschef
Signerat av: Cecilia Kjellman

X Ulrika Bohlin

Föredragande
Signerat av: Ulrika Bohlin

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Rörsjöskolan

Fakta om Rörjskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Malmö kommun under höstterminen 2020. Digitala intervjuer genomfördes av Skolinspektionen mellan den 24 och den 26 november 2020.

Skolinspektionen har genomfört riktad tillsyn av Rörjskolan. Skolan var ursprungligen utvald för regelbunden tillsyn enligt Skolinspektionens risk- och väsentlighetsanalys, men på grund av den rådande situationen med Covid 19 har den regelbundna tillsynen gjorts om till en riktad tillsyn med ett begränsat antal områden. Tillsynen omfattar följande områden: I utbildningen tas hänsyn till nyanlända elevers behov; Extra anpassningar och särskilt stöd; Eleven och elevens vårdnadshavare informeras fortlöpande om elevens utveckling; Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

Rörjskolan ligger i Malmö, i Malmö kommun. Skolan ger utbildning i förskoleklass och årskurserna 1–6. Skolenheten leds av en rektor, samt fem biträdande rektorer. Vid tillsynsbesöket har skolan sammanlagt 117 elever i förskoleklass och 554 elever i årskurserna 1–6.